

Ірина Миколаївна БІЛОУС,

кандидат юридичних наук, доцент

(Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету, м. Вінниця)

СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У статті автором досліджується ефективність взаємодії суб'єктів у сфері протидії домашньому насильству. У результаті дослідження встановлено, що багатокомпонентна мета взаємодії, визначена нормативними актами, нівелює пріоритет захисту прав та безпеки постраждалих осіб. Виявлено відсутність оптимального уніфікованого механізму комунікації між суб'єктами, що призводить до ненадання системної допомоги. Констатовано низький рівень взаємодії та неузгодженість політики навіть у межах єдиних систем (наприклад, судоустрою). Значна частина постраждалих залишається необізнаною про свої права та послуги, що свідчить про неактуальність існуючих просвітницьких інструментів. Окремо відзначено необхідність залучення представників Мінветеранів до міжвідомчих рад у зв'язку зі збільшенням випадків насильства за участю військовослужбовців. Обґрунтовано, що сучасний механізм взаємодії має будуватися за холістичним підходом, метою якого є мінімізація дій постраждалої особи для забезпечення її безпеки та психоемоційного відновлення. Для вдосконалення національної системи пропонується вивчення та імплементація зарубіжного досвіду правового регулювання протидії домашньому насильству.

Ключові слова: домашнє насильство, взаємодія, кривдник, запобігання та протидія, постраждала особа, суб'єкти протидії домашньому насильству, Національна поліція України.

Постановка проблеми: Протидія домашньому насильству є одним із пріоритетних завдань державної політики України, що вимагає ефективної та скоординованої діяльності численних суб'єктів на різних управлінських рівнях. З огляду на множинність суб'єктів протидії домашньому насильству та розгалужену систему їхньої взаємодії, ключове значення набуває аналіз ефективності комунікації та координації зусиль, особливо на регіональному рівні. Саме регіональні суб'єкти, є основними комунікаторами як з постраждалими від насильства особами, так і з тими, хто його вчинив. В умовах збройного конфлікту та підвищених соціальних ризиків, питання налагодження безперебійної та цілісної системи допомоги набуває критичної нагальності. Дослідження діяльності органів місцевого самоврядування, органів правосуддя, Національної поліції України, а також

міжнародних організацій у частині їхньої взаємодії в сфері протидії та запобігання домашньому насильству виявило низку системних проблем.

Мета статті полягає у здійсненні комплексного аналізу ефективності взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, та на основі отриманих висновків формулювання практичних рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-процесуальної діяльності у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Ст. 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», закріплює можливі форми взаємодії між різними суб'єктами протидії та запобігання домашньому насильству: спільний обмін інформацією на протязі однієї доби, з обмеженим доступом, про виявлені факти домашнього насильства; реагування на факти домашнього насильства; погодження заходів реагування на факти домашнього насильства та надання допомоги постраждалим особам різними суб'єктами протидії та запобігання домашньому насильству; розробка та забезпечення виконання програм для кривдників, а також програм із запобігання та протидії домашньому насильству; організація здійснення заходів у сфері протидії і запобігання домашньому насильству; обмін досвідом; спланована міжвідомча спільна підготовка спеціалістів, які здійснюють представництво суб'єктів уповноважених на здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; забезпечення здійснення аналізу дотримання вимог законодавства, виявлення недоліків, розроблення законодавчих змін та пропозицій щодо удосконалення роботи суб'єктів протидії та запобігання домашньому насильству та впровадження цих змін у практичну діяльність¹.

Механізм взаємодії суб'єктів протидії та запобігання домашньому насильству здійснюється на підставі Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою КМ України від 22.08.2018 № 658². Відповідно до вказаного нормативно-правового акту Мінсоцполітики формує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, розробляє типові програми для постраждалих осіб і для кривдників та методичні рекомендації до них, а також здійснює загальнодержавні дослідження щодо домашнього насильства.

Як обґрунтовує у своїй дисертаційній роботі Н. П. Король «головним завданням їх взаємодії є комплексний інтегрований підхід до подолання насильства та сприяння реалізації прав осіб, постраждалих від насильства, шляхом запобігання насильству, ефективного реагування на факти

¹ Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 №2229-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2229-19>.

² Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : постанова Кабінету Міністрів України №658 від 22.08.2018 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>.

наси́льства, надання допомоги та захисту постраждалим особам, забезпечення відшкодування заподіяної шкоди, належного розслідування фактів насильства та притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності». Також вчена акцентує свою увагу на двох поняттях, таких як «міжвідомча взаємодія» («multi-agencywork») та «міжвідомче партнерство» («multi-agency partnership»), адже вони є взаємозамінними, оскільки мова в них йде про спільну діяльність суб'єктів запобігання та протидії домашньому насильству, з метою підвищення їх дієвості та ефективності¹.

У 2007 році була утворена Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми, що отримала статус тимчасового консультативно-дорадчого органу, утвореного при Кабінеті Міністрів України². Її основними завданнями є: створення сприятливих умов для реалізації продуктивної політики держави з питань сім'ї та гендерної рівності, у сфері протидії домашньому насильству та торгівлі людьми а також демографічного розвитку; вирішення питань міжгалузевої взаємодії у сфері реалізації державної політики щодо домашнього насильства, гендерної рівності, протидії торгівлі людьми та їх розшуку і поверненню а також вирішення питань їхньої реабілітації, демографічного розвитку; формування у суспільстві позитивного ставлення до сім'ї, родини, бережного ставлення до сімейних цінностей, відповідального батьківства а також укорінення рівноправ'ю чоловіків та жінок у всіх сферах життя, недопущення соціального сирітства; звітування перед Кабінетом Міністрів України та громадськістю про стан реалізації політики держави у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми, тощо³.

На регіональному рівні Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації здійснюють: постійний контроль за вчасністю та достатністю вжиття заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; розробку та виконання програм; координацію та взаємодію суб'єктів; збір даних; навчання фахівців у компетенції яких входять питання запобігання та протидії домашньому насильству; підготовку методичної літератури з питань організації діяльності фахівців у даній сфері та їхнього підвищення кваліфікації; роботу з інформацією щодо питань домашнього насильства;

¹ Король Н. П. Механізми взаємодії суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на регіональному та місцевому рівні. *Теорія та практика державного управління*. 2022. Вип. 1 (74). С. 50–62. URL: DOI: <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2022-1-04>.

² Положення про Міжвідомчу раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми : постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 №1087 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-2007-%D0%BF#Text>.

³ Положення про Міжвідомчу раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми : постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 №1087 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-2007-%D0%BF#Text>.

освітньо-просвітницьку діяльність у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; організацію та проведення досліджень у сфері домашнього насильства; відстеження ефективності виконання суб'єктами поставлених перед ними завдань; надання практичної та методичної допомоги; виявлення та усунення проблемних питань; звітування перед Національною соціальною сервісною службою України.

Задля забезпечення міжвідомчої співпраці у сфері протидії та запобігання протидії домашньому насильству на регіональному рівні можуть утворюватися координаційні ради, до складу яких входять представники уповноважених підрозділів органів НП України, служб у справах дітей органів управління освітою, структурних підрозділів з питань охорони здоров'я місцевих держадміністрацій, центрів з надання безоплатної правової допомоги, органів прокуратури та суду, громадських об'єднань, релігійних організацій, міжнародних організацій та іноземних неурядових організацій (за їхньою згодою).

Цілком підтримуємо думку Н. П. Король, яка наголошує на важливості участі в роботі як регіональних так і місцевих координаційних рад саме суддів, за умови визначення в суді спеціалізації суддів, уповноважених на розгляд судових справ про вчинення домашнього насильства. Таке представництво, зауважує вчена, слід забезпечити за участі як місцевого так і апеляційного суду, але особливу увагу слід все таки зосередити саме на апеляційному суді, адже рішення суду цієї інстанції за правилами КУпАП у справах про домашнє насильство є остаточними та не підлягають оскарженню¹.

Роль кожного суб'єкта взаємодії у сфері протидії та запобігання домашньому насильству важлива і під час розробки та реалізації регіональних та місцевих планів, адже дозволяє виявити та обговорити нагальні проблеми та виклики під час реагування на події домашнього насильства, а також знайти спільні шляхи подолання цих перепон.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» на ряду з державними установами участь у заходах в сфері запобігання та протидії домашньому насильству можуть брати також і громадські організації, іноземні неурядові організації, міжнародні організації та інші заінтересовані юридичні та фізичні особи. Так, на протязі багатьох років своє уже визнане місце у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на усіх рівнях займає Фонд ООН з народонаселення, який активно залучається та підтримує різноманітні ініціативи щодо запобігання та протидії домашньому насильству. Фонд ООН з народонаселення є агентством ООН з питань сексуального та репродуктивного здоров'я та має за мету «створити світ, де кожна вагітність бажана, кожні пологи безпечні, а потенціал кожної молодої людини реалізовано. Серед основних завдань товариства забезпечення:

¹ Король Н. П. Механізми взаємодії суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на регіональному та місцевому рівні. *Теорія та практика державного управління*. 2022. Вип. 1 (74). С. 50–62. URL: DOI: <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2022-1-04>.

гендерної рівності; контролю дівчат та молоді над своїм тілом, а також своїм майбутнім; ефективного планування сім'ї; запобігання материнській смертності, гендерно зумовленому насильству, дитячим шлюбам. Організація має своїх представників більш ніж у 150 країнах світу та забезпечує доступ до послуг репродуктивного та сексуального здоров'я¹. Організація бере активну участь у боротьбі із домашнім насильством: починаючи з 2015 року, вона залучена до розробки комплексної національної системи реагування та запобігання домашньому та гендерно зумовленому насильству в Україні, а з 2020 року втілює проєкт «Міста та громади, вільні від домашнього насильства» за допомогою якого здійснюється підтримка громад у створенні спеціалізованих служб для постраждалих від домашнього насильства, поліпшення міжвідомчої взаємодії, тощо. Проєкт загалом було реалізовано у 53 містах України².

Окремо слід зупинитись на діяльності Громадської правозахисної організації «Ла Страда-Україна», яка внесла значний вклад у боротьбу із домашнім насильством, у тому числі в нормотворчій сфері. У 2008 році завдяки адвокаційній кампанії Міжнародного жіночого правозахисного центру «Ла Страда-Україна» до Закону України «Про попередження насильства в сім'ї»³ були внесені важливі зміни, а саме: вилучено статтю щодо віктимної поведінки постраждалих, додано норму про корекційну програму із кривдниками та значно розширено коло суб'єктів задіяних у боротьбі із домашнім насильством. Більш того, організація телефонних консультацій громадською організацією «Ла Страда – Україна», була покладена в основу створення «гарячої лінії» із запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерною дискримінацією НП України⁴.

Як влучно зауважують юристки Асоціації жінок-юристок України ЮрФем задля забезпечення всебічної допомоги та опори потерпілій особі аби розірвати коло насильства по якому ходить жертва, допомога постраждалим має бути комплексною. За такою всеосяжністю працює принцип холістичного підходу, який своїм корінням витікає з філософії холізму, тобто філософії цілісності⁵. Таку модель цілісного підходу пропагує фонд доктора Деніса Муквеге, який є міжнародною організацією, що надає допомогу жертвам сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом по всьому світу. Доктор Деніс Муквеге пропонує модель «Ranzi» та філософію цілісного підходу, що має на меті полегшити доступ тих, хто пережив сексуальне насильство пов'язане з конфліктом до медичної, психологічної, соціальної підтримки та правосуддя, при цьому забезпечуючи можливість

¹ UNFPA Україна: сайт. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/what-we-do>.

² UNFPA Україна: сайт. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/what-we-do>.

³ Про попередження насильства в сім'ї : Закон України від 15.11.2001 №2789-III (втрапив чинність) // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2789-14>.

⁴ Левченко К. Б., Швед О. В. Громадські організації України в системі запобігання та протидії домашньому насильству. *Право і безпека*. 2020. №1 (76). С.76–77.

⁵ Асоціація жінок-юристок України ЮрФем.ua: Офіційний вебсайт. URL: <https://jurfem.com.ua/gender-mediatsiya-zasib-vyrishennya-konfliktiv/>

справлятися з наслідками травми. Цілісний підхід базується також на колективній підтримці один одного серед постраждалих, а також опирається на співпрацю між державними установами та громадськими організаціями задля надання ефективної допомоги постраждалим. Фонд доктора Деніса Муквеге об'єднав тих, хто пережив сексуальне насильство пов'язане з конфліктом, заснувавши глобальний рух під назвою SEMA, що на даний час діє у 26 країнах світу, в тому числі і в Україні¹. Такий цілісний підхід варто застосовувати під час надання допомоги постраждалим від домашнього насильства. Для того, щоб людина почувалася сильною психологічно, вона повинна не турбуватися стосовно засобів для існування та фінансової безпеки. Також на шляху постраждалого у пошуку правосуддя, пов'язаного із зверненням до органів Національної поліції України та судів має бути забезпечена комплексна підтримка відповідних органів. На противагу, відсутність дієвого механізму взаємодії суб'єктів протидії домашньому насильству призводить до здійснення епізодичних заходів щодо надання допомоги постраждалим від домашнього насильства, які вочевидь недостатньо для того, щоб особа почувалася захищеною. Н. П. Король пропонує вирішити таку проблему, шляхом запровадження спеціалізації суддів щодо розгляду судових справ, пов'язаних з домашнім насильством, оскільки чинне законодавство у сфері судоустрою та статусу суддів передбачає таку можливість². З огляду на те, що запровадження спеціалізації дозволить не тільки налагодити дієву взаємодію між усіма суб'єктами у сфері домашнього насильства а й забезпечить постійне вдосконалення професійності суддів.

На замовлення Женевського центру демократичного контролю за збройними силами (DCAF) асоціація жінок-юристок України ЮрФем.ua провела аналітичну роботу та представила звіт на тему «Як розбудова системи реагування ГЗН впливає на реагування на випадки СНПК: досвід України», де з'ясувала, що лише у 10–12 % кримінальних справ інтереси осіб, що постраждали від домашнього насильства представляють адвокати/тки, в той час, як їхні кривдники мають захисників/ць, з чого можна зробити висновок, що багато постраждалих осіб залишаються без правничої допомоги, що свідчить або про недовіру до правничої допомоги, або, про необізнаність постраждалих про можливість отримання безоплатної правничої допомоги³. Не зважаючи на багаторічні інформаційні кампанії, що проводяться в країні, значна кількість постраждалих від домашнього насильства залишається непроінформованою про весь обсяг прав та сервісних послуг на які вони мають безоплатне право, а тому

¹ Відновлення довіри до людей і життя. Місія фонду Доктора Муквеге для тих, хто пережив CRSV. Ukrainian women's fund: сайт. URL: <https://uwf.org.ua/en/restoring-trust-in-people-and-life-the-mission-of-the-dr-denis-mukwege-foundation-for-survivors-of-crsv/>.

² Король Н. П. Механізми взаємодії суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на регіональному та місцевому рівні. *Теорія та практика державного управління*. 2022. Вип. 1 (74). С. 50–62. URL: DOI: <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2022-1-04>.

³ Асоціація жінок-юристок України ЮрФем.ua: Офіційний вебсайт. URL: <https://jurfem.com.ua/gender-mediatsiya-zasib-vyrishennya-konfliktiv/>

представники суб'єктів взаємодії на усіх рівнях якраз повинні забезпечувати закриття подібних прогалин, шляхом скерування до відповідних фахівців. Таке переправлення має зводитись до мінімізації кроків самої потерпілої особи, задля того, щоб вона почувалася в безпеці та усі її зусилля були спрямовані на відновлення ментального та фізичного здоров'я а також економічного та соціального становища.

Зважаючи на збройну агресію проти України, яка триває і понині, кількість фактів домашнього насильства стрімко зростає. Як зазначать у своїй науковій праці А. Б. Блага та А. С. Адащик ситуація з домашнім насильством буде й надалі погіршуватися через нехтування якісною психологічною реабілітацією військових та ветеранів російсько-української війни після демобілізації, тому уже повинна бути продумана та надана професійна допомога для усіх військовослужбовців, що повернуться з війни до своїх родин¹. Така допомога має бути раціональною та послідовною та охоплювати не тільки психологічну сферу, а й мати місце під час вирішення різного роду питань, як то правових, економічних, та інших, що виникатимуть у ветеранів в процесі адаптації до мирного життя. Однією із таких організацій є «Ветеранський простір», що засновано громадською спілкою «Координаційна рада ветеранів АТО/ООС та волонтерів м. Вінниці» у співпраці з виконавчим комітетом Вінницької міської ради у липні 2020 року. Основними напрямками та послугами, що надає спілка є: консультації дитячого та дорослого психолога, які у форматі індивідуальної так і групової роботи; консультації та супровід юристів з приводу правової допомоги, взаємодії з військовими частинами, військкоматами, тощо; фізична реабілітація після травм, поранень та загострення хронічних захворювань; організації творчого і корисного дозвілля для ветеранів і ветеранок та їхніх сімей і. т. п.²

З огляду на множинність суб'єктів протидії домашньому насильству та розгалужену систему взаємодії таких суб'єктів, основну увагу слід зосереджувати все ж таки на взаємодії суб'єктів регіонального рівня, оскільки вони, є основними суб'єктами, які комунікують з потерпілими від домашнього насильства та особами, які його вчинили. В свою чергу дослідження діяльності таких суб'єктів (органів місцевого самоврядування, органів правосуддя, органів НП України, міжнародних організацій і. т. д.) у частині їх взаємодії одне з одним дало змогу зробити наступні висновки.

Висновки. Таким чином, дослідження діяльності органів місцевого самоврядування, органів правосуддя, Національної поліції України, а також міжнародних організацій у частині їхньої взаємодії в сфері протидії та запобігання домашньому насильству виявило низку системних проблем.

По-перше, багатокомпонентна мета здійснення взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі декларована в п. 1 Порядку взаємодії суб'єктів,

¹ Блага А. Б., Адащик А. С. Динаміка домашнього насильства в умовах війни. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №1. С.355-358. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/86>.

² Ветеранський простір. Офіційний вебсайт : <https://www.vtprostir.com.ua/about>.

що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті, затвердженого постановою КМ України від 22.08.2018 № 658 нівелює можливість таких суб'єктів усвідомити їх провідне завдання – захист прав та інтересів постраждалих від насильства осіб і турбота про її безпеку, а також консолідувати спільні зусилля для його виконання.

По-друге, відсутність комунікації між різними суб'єктами протидії домашньому насильству, свідчить про те, що досі не вироблено оптимального механізму їх взаємодії, що призводить до відсутності надання системної допомоги постраждалим від домашнього насильства.

По-третє, відсутність сформованої уніфікованої політики в сфері протидії домашньому насильству спостерігається і в межах єдиної системи (зокрема, системи судоустрою), що свідчить про низькій рівень взаємодії між судами різних інстанцій.

По-четверте, встановлено, що попри активну просвітницьку діяльність у країні в сфері протидії домашньому насильству, значна кількість потерпілих від домашнього насильства залишається необізнаною про свої права та ті, послуги, які вона може отримати у зв'язку з вчиненням щодо неї домашнього насильства. Така ситуація може демонструвати, що ті інструменти, які наразі використовуються під час інформаційних компаній у сфері протидії домашньому насильству можуть бути неактуальними.

По-п'яте, збройний конфлікт в Україні призвів до збільшення кількості випадків вчинення домашнього насильства за участю військовослужбовців, а тому нагальним залишається питання включення до складу міжвідомчих рад з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми представників підрозділів Мінветеранів.

По-шосте, сучасний механізм взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі повинен бути побудований за принципом холістичного підходу, відповідно до якого постраждала від домашнього насильства особа повинна здійснити мінімальну кількість кроків для забезпечення особистої безпеки та відновлення власного психо-емоційного стану.

Активну роль у протидії домашньому насильству відіграють міжнародні організації, які використовуючи міжнародний досвід запроваджують його в національну систему. Домашнє насильство – це одне з тих явищ боротьба з яким здійснюється на глобальному рівні, а до такої боротьби залучені уряди майже всіх країн світу. Тому, очевидно, що вироблення шляхів удосконалення адміністративно-процесуальної діяльності у сфері протидії домашньому насильству потребує вивчення зарубіжного досвіду правового регулювання протидії домашньому насильству.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоціація жінок-юристок України ЮрФем.ua: Офіційний вебсайт. URL: <https://jurfem.com.ua/gender-mediatsiya-zasib-vyrishennya-konfliktiv/>.
2. Блага А. Б., Адащик А. С. Динаміка домашнього насильства в умовах війни. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №1. С.355-358. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/86>.
3. Ветеранський простір. Офіційний вебсайт : <https://www.vtprostir.com.ua/about>.
4. Відновлення довіри до людей і життя. Місія фонду Доктора Муквеге для тих, хто пережив CRSV. Ukrainian women's fund: сайт. URL: <https://uwf.org.ua/en/restoring-trust-in-people-and-life-the-mission-of-the-dr-denis-mukwege-foundation-for-survivors-of-crsv/>.
5. Король Н. П. Взаємодія органів публічної влади з міжнародними організаціями у сфері запобігання домашньому насильству : дис. ...д-ра філософії : 281. Київ. 237 с.
6. Король Н. П. Механізми взаємодії суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на регіональному та місцевому рівні. *Теорія та практика державного управління*. 2022. Вип. 1 (74). С. 50–62. URL: DOI: <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2022-1-04>.
7. Левченко К. Б., Швед О. В. Громадські організації України в системі запобігання та протидії домашньому насильству. *Право і безпека*. 2020. №1 (76). С.74-82.
8. Положення про Міжвідомчу раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми : постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 №1087 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-2007-%D0%BF#Text>.
9. Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 №2229-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2229-19>.
10. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті : постанова Кабінету Міністрів України №658 від 22.08.2018 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>.
11. Про попередження насильства в сім'ї : Закон України від 15.11.2001 №2789-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2789-14>.
12. UNFPA Україна: сайт. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/what-we-do>.

Стаття надійшла до редакції 01.08.2025

Iryna M. BILOUS,

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,

(Associate Professor of the Department of Law Vinnytsia Trade and Economic Institute State Trade and Economic University, Vinnytsia, Ukraine)

SYSTEM OF ENTITIES TO COMBAT DOMESTIC VIOLENCE: INTERACTION PROBLEMS AND WAYS TO SOLUTION THEM

In the article, the author examines the effectiveness of the interaction of subjects in the field of combating domestic violence. As a result of the study, it was established that the multi-component goal of interaction, defined by normative acts, lowers the priority of protecting the rights and safety of the affected persons. The absence of an optimal unified mechanism of communication between subjects was revealed, which leads to the failure to provide systemic assistance. A low level of interaction and policy inconsistency was noted even within single systems (for example, the judiciary). A significant part of the victims remains unaware of their rights and services, which indicates the irrelevance of existing educational tools. The need to involve representatives of the Ministry of Veterans Affairs in interdepartmental councils in connection with the increase in cases of violence involving military personnel was separately noted. It is substantiated that the modern mechanism of interaction should be built according to a holistic approach, the goal of which is to minimize the actions of the injured person to ensure his safety and psycho-emotional recovery. In order to improve the national system, it is proposed to study and implement the foreign experience of legal regulation of combating domestic violence.

Keywords: *domestic violence, interaction, offender, prevention and countermeasures, victim, subjects of combating domestic violence, National Police of Ukraine.*